

КФН - бедният роднина в държавната администрация

Председателят на Комисията за финансов надзор Карина Караиванова внесе на 29 май в Народното събрание годишния отчет на институцията за 2016 година.

Доколкото през 2016-а КФН се изяви най-вече чрез надзорните си функции, важно е да се обърне внимание на информацията, която годишният отчет дава за работата на регулатора в това направление. През изминалата година дейността на небанковия финансов надзор мина под знака на прегледа на качеството на активите и стрес-тестовите на застрахователните и пенсионноосигурителните дружества в България. Бе осъществено и непрекъснато наблюдение над финансовото им състояние.

Както е известно, през втората половина на 2016-а беше извършена проверка на състоянието и на издръжливостта на всичките 43 застрахователни дружества и 29 пенсионни фонда, ако се наложи да работят в условията на хипотетични негативни финансови и макроикономически въздействия.

На 3 февруари 2017-а КФН оповести резултатите от прегледа на качеството на активите и от стрес-теста. Оказа се, че като цяло застрахователните компании покриват двете най-важни съотношения - за капиталово изискване за платежоспособност (КИП) и минималното капиталово изискване (МКИ). Минимумите за тях са определени в директивата за платежоспособност "Солвенс II" и са 100 процента.

Общо за сектора КИП е 157%, а МКИ - 313 процента. Това са резултатите след извършените проверки за съответствие. Общият недостиг на средства към 30 юни 2016-а по отношение на първия показател е 50 млн. лв., а при втория - 25 млн. лева.

Резултатите от проверката на пенсионноосигурителните дружества показаха минимални проблеми в този сектор. Стана ясно, че фондовете се нуждаят от корекции в размер на 33 млн. лв., или 0.3% от активите на сектора, които възлизат на близо 9.8 млрд. лева.

Засилената надзорна дейност в рамките на изминалата година бе съпътствана от нови изисквания към КФН. Европа затегна контрола както над пазарите на финансови инструменти, така и над капиталовата адекватност на инвестиционните посредници, а също и срещу евентуални пазарни манипулации. Задълженията, както се вижда, постоянно растат, но ресурсът за изпълнението им не помръдна. Бюджетът на регулатора за изминалата година възлизаше на 10.44 млн. лв. и тази сума през последните няколко години оставаше относително константна.

"Наличният бюджет изправя КФН пред непреодолими препятствия. Не можем да осигурим необходимите средства за привличането на висококвалифицирани експерти, които са необходими за прилагане на законодателната реформа в областта на небанковия финансов сектор във връзка с въведените от Европейската комисия нови изисквания", заяви пред парламентаристите председателят на институцията Карина Караиванова.

От отчета става ясно, че парите на КФН не стигат дори да си заплаща наема за административната сграда, която се помещава на столичната улица "Будапеща", тъй като сумата му беше увеличена. Така от 30 май КФН вече си търси друга по-евтина сграда - с месечен наем до 76 хил. лева.

"Абсолютно е невъзможно е да обновяваме материалната база на КФН, което ни изправя пред неприятната реалност експертите да работят с безнадеждно амортизирани компютри и архаичен софтуер", отбеляза още Караиванова.

Друг непосилен разход на регулатора е и членският внос (близо половината от субсидията, която КФН получава), който внася в европейските надзорни органи и в международните организации.

Напомняме, че в края на миналата година КФН предложи промени в Закона за дейността си, насочени към осигуряване на пълна бюджетна самостоятелност на комисията, които все още чакат Министерският съвет да се произнесе по тях.

Ако те бъдат одобрени в Народното събрание, държавната субсидия ще отпадне напълно. Заедно с нея ще отпадне и обвързването на размерите на възнагражденията на членовете на комисията с това на председателя на Народното събрание.

В предложените промени в Закона за КФН са предвидени специални приложения, където подробно е описано за каква надзорна услуга (даване на лиценз, приемане на проспекти и други подобни), каква такса ще плащат поднадзорните лица - застрахователни и управляващи дружества и инвестиционни посредници. Например за издаването на лиценз за извършване на дейност като централен депозитар на ценни книжа ще се събира такса от 50 хил. лева. А за лиценз за инвестиционен посредник тя ще е 10.2 хил. лева. Същата сума от 10.2 хил. банките ще плащат, за да бъдат вписани в регистъра на инвестиционните посредници. За лиценз на презастраховател таксата ще е 180 хил. лв., плюс 30 хил. лв. за всяка отделна застраховка. Има и куп други подобни такси за многото на брой разрешения и одобрения, които издава КФН.

Друг вид такси са текущи и се наричат такси за осъществяване на общ финансов надзор. Тях поднадзорните лица ще плащат ежегодно. Те всъщност ще бъдат основният източник на приходи за КФН. За застрахователите размерът им ще е от 100 хил. до 140 хил. лева. За дружествата, управляващи пенсионни фондове, тези такси ще са 100 хил., плюс 50 хил. лв. за всеки управляван от тях пенсионен фонд, плюс променлива част, която ще се определя от brutните постъпления от осигурителните вноски за предишната финансова година. Тя не бива да надхвърля 10% от приходите на дружеството от такси и удръжки за предходната година.

За емитентите на ценни книжа също има такси, които са от 400 до 900 лв., плюс 0.1% от емисионната стойност на книгата, когато общият размер на емисията е над 200 хил. лева.

Таксите са разчетени така, че да позволят на комисията да създаде достатъчно на брой надзорни екипи от добре платени професионалисти. Ръководството на КФН смята да създаде и няколко важни отдела, свързани със статистиката и анализа на отделните пазари, които надзирава, както и да повиши качеството на работата на администрацията си. За всичко това са нужни пари, които е редно да идват от източници, независими от контролирания от политическите сили бюджет.

Александра Ангелова